

LISA
Alutaguse Vallavolikogu
30.11.2023 määruse nr 51
„Alutaguse valla eelarvestrateegia“
juurde

Alutaguse valla eelarvestrateegia aastateks 2024 - 2027

SISSEJUHATUS

Alutaguse valla eelarvestrateegia on sisult omavalitsuse 2024-2027 aasta eesmärkidega finantsprognosis, mis esitab tegevustulud, tegevuskulud, investeeringud ja finantseerimistegevuse ning nendest lähtuvad rahavood. Eelarvestrateegia annab ülevaate Alutaguse valla arvestusüksuse finantsseisust prognoosib tuleviku rahavoogude kujunemist, sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia esitab andmed kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seaduses (KOFS) nõutud koosseisus ja kujul. Eelarvestrateegia vaadatakse üle iga-aastaselt ja kinnitatakse volikogu poolt esitamiseks rahandusministeeriumile. Koostamise lähtealuseks on Alutaguse valla arengukava aastateks 2021 – 2030, Rahandusministeeriumi andmed ja majandusarengu prognoosid.

Käesolev eelarvestrateegia aastateks 2024-2027 on koostatud tekkepõhiselt. Tekkepõhise arvestusprintsipi kasutamise korral kajastatakse kõiki majandustehinguid nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse. Seega ei sõltu tekkepõhine arvestus laekumistest ja väljamaksetest.

Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhietappidest:

- Põhitegevuse tulude prognoosimine
- Põhitegevuse kulude prognoosimine
- Investeeringute planeerimine

Andmed on esitatud Rahandusministeeriumi poolt kinnitatud tabelis, kus on eelmise majandusaasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja aastateks 2024-2027 prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistehingute maht ning likviidsete varade muutus.

Kõik rahalised näitajad eelarvestrateegia tabelites on toodud eurodes.

1.SOTSIAALMAJANDUSLIK KESKKOND

1.1. Majandusprognosis ja riigi eelarvestrateegia

Tabel 1 Majandusprognosis näitajate kaupa (allikas: Rahandusministeeriumi 2023. aasta suvine majandusprognosis 24.08.2023)

	2022 tegelik	2023 prog- noos	2024 prog- noos	2025 prog- noos	2026 prog- noos	2027 prog- noos
SKP reaalkasv %	-0,5	-2,0	2,7	3,0	2,5	2,2
Tööpuudus %	5,6	6,1	6,7	6,4	6,2	6,1
Inflatsioon , tarbijahinnaindeks%	19,4	9,6	4,6	2,5	1,7	1,9
Palga nominaalkasv %	11,6	11,2	6,6	5,3	4,9	4,5
Keskmine brutopalk (EUR)	1 645	1 828	1 950	2 053	2 153	2 250

Pärast sõja puhkemist Ukrainas on Eesti ja lähiriikide majandusolud muutunud järjest keerulisemaks.

Majandusliku kindlustunde indikaatorid ja nendega käsikäes käiv majanduskasv on viimase pooleteise aasta jooksul liikunud allamäge. EL riikide majanduskasvu on pärssinud energia kiire hinnatõus ning sõjast tingitud kaubanduspiirangud. Eestit kui piiriäärset majandust on idakaubanduse järsk langus

mõjutanud keskmisest rohkem. Eesti kui suure ekspordi osakaaluga majanduse jaoks teeb olukorra keeruliseks EL keskmisest selgelt kehvem olukord meie lähinaabrite juures. 2022. aastal oli Eesti majandus statistika järgi ainukesena EL-is languses ja langus on jätkunud ka sellel aastal.

Hinnatõus aeglustub 2023. aasta jooksul kiiresti, jõudes aasta lõpuks alla 6 % aastases võrdluses. See tähendab, et palga- ja pensionitulu ostujõud aasta kokkuvõttes suureneb. Eluasemega seotud kulude hinnatõus aeglustub energiahindade langusele pöördudes juba sellel aastal oluliselt, kuid toiduainete hinnatõus taandub visamalt. 2023. aasta kokkuvõttes jääb inflatsioon 10 % alla ja järgmisel aastal 5 % piiresse, aeglustudes edaspidi veelgi.

Hõivatute arve jätkab aastases arvestuses kasvu vaatamata keerulistele aegadele. 2023. aasta teises pooles töökohtade arv siiski väheneb, kuna nõudlus mõnedel eksporditurgudel on väga nõrk. Majandusolude paranedes järgmisel aastal taastuvad ka töökohad. Tööpuudus tõuseb siiski paari aasta jooksul mõõdukalt – töötuse ja hõive samaaegne kasv on võimalik sõjapõgenike lisandumise kaudu meie tööturule.

Kohalike omavalitsuste eelarvepuudujääk oluliselt ei muutu, jäädes 0,2-0,3% tasemele SKPst kuni 2027. aastani. Kõrge defitsiit on tingitud omavalitsuste tulude reaalhindades vähenemist juba 2021. aastast alates, kasvanud euriborist ja sõjapõgenikega kaasnenud lisakuludest. See on halvendanud kohalike omavalitsuste finantsvõimekust.

Omavalitsuste finantsolukorra indeks võimaldab kokkuvõtlikul ja lihtsal viisil saada ülevaate omavalitsuse finantsseisu muutusest ajas ning võrrelda tulemust teiste omavalitsustega. Iga omavalitsuse finantsolukorraga on võimalik tutvuda : <https://minuomavalitsus.ee/omavalitsuste-finantsolukorra-indeks>.

Kohalike omavalitsuste füüsilise isiku tulumaksu laekumist suurendab üldhoolduse rahastamise reform. Sarnaselt riigieelarvesse laekuvale füüsilise isiku tulumaksule avaldab kogu prognoosiperioodile positiivset mõju tööturu prognoositust tugevam areng. Rahandusministeeriumi kevadprognoosis kavandati suurendada kohalike omavalitsuste tulumaksu laekumist 11,96%lt 12,06%-le ja lisaks eraldada 1,88% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist. Kuid suvise majandusprognoosi kohaselt on arvestatud, et 2024. aastast suurendab kohalike omavalitsuste tulumaksu laekumist üldhoolduse rahastamise reform, mistõttu KOVid saavad alates 2024. aastast 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist, samas vähendati KOVide eraldise määra 11,96%lt 11,89%le. Perioodil 2025-2027 laekumise kasv stabiliseerub ja kohalikele omavalitsustele laekuv tulumaks kasvab keskmiselt 5,2% aastas.

1.2. Sotsiaalmajanduslik olukord Alutaguse vallas

Alutaguse valla eripäraks on suur territoorium, piirnevine Peipsi järve ja Narva jõega. Valla pindala on ligikaudu 1465 ruutkilomeetrit. Territooriumilt on tegu Eesti mandriosa suurima omavalitsusüksusega, mis on samas ka kõige hõredamalt asustatud (3,2 inimest ruutkilomeetril).

Vallas on kaks töötavat põlevkivikaevandust. Põlevkivisektori tuleviku käekäigust sõltub suurel määral ka Alutaguse valla majandusareng ja sotsiaalne heaolu, valla eelarvetuludes on suur osa põlevkivi kaevandamisega seotud ressursitasudel.

Tulenevalt valla territooriumist ning kogukondade paiknemisest on vallas 3 kooli (s.h. 1 gümnaasium) ning 3 lasteaeda.

Vanuseline struktuur on nii Ida-Viru maakonnas kui ka Alutaguse vallas Eesti keskmisega võrreldes vähem jätkusuutlik – laste ja noorte osakaal elanikkonnas on keskmisest madalam, eakate oma kõrgem.

See tähendab, et perspektiivis tuleb enam tähelepanu pöörata teenuste osutamisele eakale elanikkonnale, samas pole aga oodata nõudluse suurenemist alus- ja üldhariduses.

Rahvastikuregistri andmetel elas Alutaguse vallas 01.08.2022 seisuga 4 686 elanikku

01.08.2023 seisuga 4 646 elanikku

Eesti Töötukassa andmetel oli Alutaguse vallas registreeritud töötute arv 01.01.2022 seisuga 172 töötut.

Tabel 2 Maksumaksjate arv ja keskmine brutotulu 2019- 2022

	2019	2020	2021	2022
Maksumaksjate arv	2 117	2 114	2 133	2 163
Väljamaksed füüsiliste isikutele	27 988 336	29 790 828	30 957 933	33 964 983
Kuu keskmine brutotulu TSD- deklaratsioonide alusel	1 102	1 174	1 209	1308
Tulumaksu laekumine	3 490 439	3 568 409	3 769 510	4 145 540
Tulumaksu laekumise kasv %	8,6	2,2	5,6	9,9

2. EELARVESTRAATEEGIA AASTATEL 2024- 2027

Peamised põhimõtted eelarvestrateegia koostamisel on:

- valla jätkusuutlikkuse ja finantsvõimekuse säilitamine;
- põhitegevuse kulude kasv peab olema väiksem kui põhitegevuse tulude kasv;
- positiivne tulem;
- toetusrahade kaasamine investeringuteks.

2.1. Põhitegevuse tulud

Valla tulubaas sõltub ümbritsevast majanduskeskkonnas ning riigi eelarve- ja regionaalpoliitikast. Enamus tuludest otsustatakse keskvalitsuse tasandil rahastamismudelite kaudu. Kõige otsesemat mõju tulubaasile omavad valla elanike arv ja tööturul toimuvad muutused, kuna tööturu olukorrast sõltub füüsilise isiku tulumaksu laekumine.

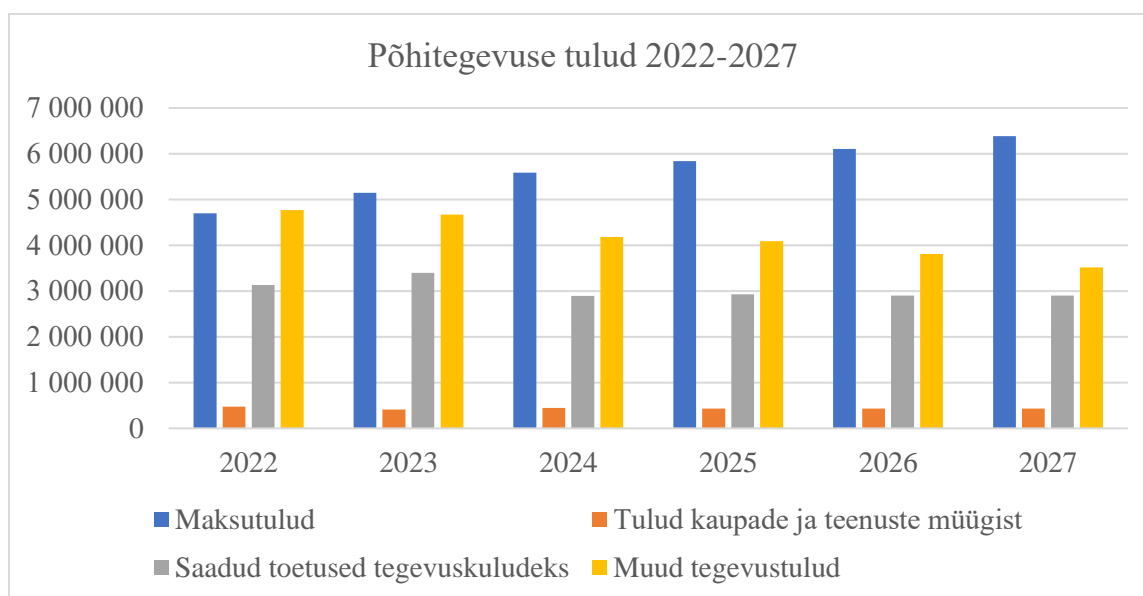
Alutaguse valla eelarvetuludes on aastate jooksu olnud suur osa põlevkivi kaevandamisega seotud ressursitasudel. Vastavalt kaevanduste poolt esitatud kaeveprognosidele väheneb ressursitasu kogu eelarvestrateegia perioodil, hakates piirama investeringute mahtu ning nõuab jätkusuutlikkuse tagamiseks teenuste ja toetuste üle vaatamist.

KOFS-i järgi jagunevad tulud põhitegevuse ja investeerimistegevuse tuludeks. Põhitegevuse alla kuuluvad kõik maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks, mittesihtotstarbelised toetused ja muud tegevustulud. Maksutulud koosnevad füüsilise isiku tulumaksust ja maamaksust. Tulud kaupade ja teenuste müügist koosnevad riigilõivudest, haridusteenuste müügist teistele omavalitsustele, valla allasutuste omatuludest ning üüri ja rendituludest. Saadavad toetused tegevuskuludeks koosnevad toetusfondi eraldistest ja muudest saadud toetustest tegevuskuludeks. Muud tegevustulud koosnevad ressursitasudest.

Tabel 3 Põhitegevuse tulud aastatel 2022-2027

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 080 622	13 618 774	13 114 710	13 290 200	13 244 200	13 231 700
Maksutulud	4 698 479	5 144 000	5 589 100	5 840 200	6 104 200	6 381 700
sh tulumaks	4 176 753	4 621 000	5 129 100	5 334 200	5 547 600	5 769 500
sh maamaks	479 606	482 000	460 000	506 000	556 600	612 200
sh muud maksutulud	42 120	41 000	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	477 684	408 639	450 000	430 000	430 000	430 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 133 375	3 397 335	2 895 000	2 930 000	2 900 000	2 900 000
sh tasandusfond	557 508	479 600	445 000	430 000	400 000	400 000
sh toetusfond	2 221 970	2 638 492	2 250 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	353 897	279 243	200 000	200 000	200 000	200 000
Muud tegevustulud	4 771 084	4 668 800	4 180 610	4 090 000	3 810 000	3 520 000

Joonis 1 Põhitegevuse tulud eelarvestrateegia perioodil

Maksutulude tõus 2024 aastal ligi 9 % tuleneb olulisel osal üldhoolduse rahastamise reformist, mistõttu KOV id saavad alates 2024. aastast 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist, samas vähendati KOV-ide eraldise määra 11,96%lt 11,89%-le. Aastatel 2025-2027 on füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasvuks planeeritud keskmiselt 4 % aastas. Eelarvestrateegia perioodil eeldatakse, et maksumaksjate arv oluliselt ei muutu, kuid majandusolukorrast tulenevalt on surve palgataseme tõusuks.

Maamaksu laekumises tekib 2024 aastal vähenenud laekumise langus, mis tuleneb Alutaguse Vallavolikogu 25.05.2023 määrusest nr 41 „2024. aasta maamaksu määrade kehtestamine“ Järgnevatel aastatel arvestatud maamaksu laekumise kasvuks 10 %.

Tulud kaupade ja teenuste müügist sõltuvad olulises osas haridusteenuste müügist teistele omavalitsustele ning seetõttu kasvu planeeritud ei ole.

Saadud toetused tegevuskuludeks hüppeline vähenemine 2024 aastal tuleb toetusfondi eraldiste vähenemisest. Toetusfondi eraldistest arvatakse välja hooldustoetus, matusetoetus, asendusjärelhoolduse toetus ning samuti ei eraldata enam kõrgeenenud energiakulude toetust. Hooldustoetust ja matusetoetust eraldatakse alates 2024 aastat läbi tulumaksu ning tasandusfondi. Edasiste aastatel on toetusfond arvestatud 2024 aasta tasemel.

Muud tegevustulud, mis moodustavad 2024 aasta tuludest ligikaudu 31,1 % on vallale laekuv kaevandusõiguste tasu ja vee erikasutustasu, mis võrreldes eelneva aastaga vastavalt kaevanduste poolt esitatud prognoosile järgnevatel aastate väheneb.

Enefit Kaevandused AS esitas kaevemahtude prognoosi ainult aastaks 2024 ja kaevemahud vähenevad poole võrra võrreldes käesoleva aasta prognoosiga. Nimetatud prognoos on võetud ka aluseks tulevaste aastate prognoosiks .

Ressurss		Ühik	2023. aastal	Maksumus eurodes	2024. aastal	Maksumus eurodes
Enefit Kaevandused AS	Kaevandatav põlevkivivaru Estonia	Tuh.t.	8 300	2 282 500	4 200	1 155 000
	Kaevandatav põlevkivivaru Narva karjäär	Tuh.t.	1 300	357 500	1 500	412 500
VKG Kaevandused OÜ	Kaevandatav põlevkivivaru	Tuh.t.	4 550	1 251 250	4 580	1 259 500
Kokku põlevkivi ressursitasu				3 891 250		2 827 000
Enefit Kaevandused AS	Kaevandusest välja pumbatava vee kogus (Estonia)	Tuh.m3	65 800	700 770	65 000	692 250
	Kaevandusest välja pumbatava vee kogus (Narva)	Tuh.m3	33 200	353 580	35 000	133 700
VKG Kaevandused OÜ	Kaevandusest välja pumbatava vee kogus	Tuh.m3	30 000	319 500	27 100	288 615
Kokku veeresursitasu				1 373 850		1 114 565

VKG Kaevandused OÜ poolt esitatud prognoos 2024-2027 aastate osas, oluline langus 2027 aastal.

Ressursi nimetus	Ühik	2024.a.	2025.a.	2026.a.	2027.a.
Põlevkivi	tuh.t.	4 580	4 410	4 320	2 740
Vee võtt	tuh.m3	27 100	28 500	29 900	31 400

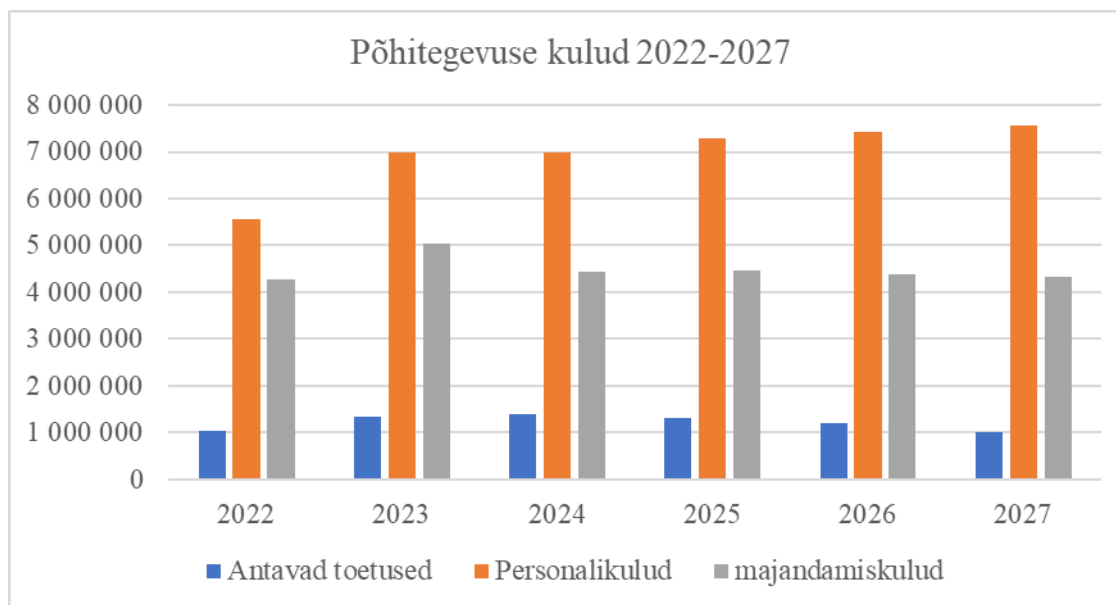
2.2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud on valla poolt antavad toetused tegevuskuludeks ning personali-, majandus- ja muud kulud. Antavad toetused on tegevus- ja projektitoetused mittetulundusühingutele ja teistele organisatsioonidele, samuti valla sihtasutustele ning sotsiaaltoetused.

Tabel 5 Põhitegevuse kulud aastatel 2022-2027

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	10 870 076	13 382 519	12 819 000	13 051 500	13 007 090	13 005 500
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 049 153	1 332 514	1 390 000	1 300 000	1 200 000	1 100 000
Muud tegevuskulud	9 820 923	12 050 005	11 429 000	11 751 500	11 807 090	11 905 500
sh personalikulud	5 552 528	6 997 000	6 997 000	7 279 500	7 425 090	7 573 500
sh majandamiskulud	4 266 983	5 051 505	4 400 000	4 440 000	4 350 000	4 300 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud		17 965	11 504	7 527	3 693	805
sh muud kulud	1 413	1 500	32 000	32 000	32 000	32 000
Põhitegevuse tulem	2 210 547	236 255	295 710	238 700	237 110	226 200

Joonis 2 Põhitegevuse kulud eelarvestrateegia perioodil

Põhitegevuse majandamiskulude ja antavate toetuste osas tuleb 2024 saavutada 10 % kokkuhoidu arvestades valla tulubaasi langust.

Põhitegevuse majandamiskulude kasvu järgnevatel aastatel võimaldada ei saa, samal tasemel hoidmiseks aastatel 2025-2027 tuleb leida valla asutuste ühise ökonoomsema majandamise võimalused, juhtimiskulude ülevaatamine, alaeelarvete sisemiste ressursside leidmine, valla varaga seotud kulude alandamine, mittevajaliku vara võõrandamine ning energiasäästu meetmete rakendamine.

Personalikulude hüppeline tõus oli 2023 aastal kui alampalk tõusis 10,9 % ja õpetajate alampalk tõusis 23,9 %, mis tõi kaasa ka lasteaia õpetajate ning õpetajate abide palgatõusu sama %-ga.

Personalikulude kasvu 2024 aastaks arvestatud ei ole, eeldusel et pedagoogide alampalk ei tõuse rohkem kui 1,77 % ning alampalga tõus 725 eurolt 820 eurole kaetakse kokkuhoiu arvelt.

2.3. Investeermistegevus

Investeermistegevus Alutaguse vallas eelarvestrateegia perioodil on võimalik tänu eelnevatel aastatel ressursitasu laekumistest kogutud likviidsete vahendite jäägi arvelt. Põhitegevuse tulem eelarvestrateegia perioodil suuremaid investeeringuid teha ei võimalda.

Tabel 6 Investeeringustegevus aastatel 2022-2027

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-2 373 325	-2 550 748	-2 397 610	-1 480 000	-830 000	-330 000
Põhivara müük (+)	102 066	70 800				
Põhivara soetus (-)	-2 592 298	-2 990 100	-2 203 510	-3 530 000	-2 780 000	-280 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-2 287 548	-2 478 766	-2 145 510	-1 030 000	-780 000	-280 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	304 750	501 682	108 000	2 550 000	2 050 000	50 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-185 453	-162 750	-300 000	-500 000	-100 000	-100 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	731	32 000				
Finantskulud (-)	-3 122	-2 380	-2 100			

Eelarvestrateegias kajastatakse investeeringustegevuse eelarveosas olulisemad investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega.

Aastateks 2024-2027 on kavandatud hajaasustuse programmi riigipoolseks toetuseks 50 000 eurot ja täiendavalt lisandub sinna valla eelarvelistest vahenditest sama summa.

Eelseisvaks perioodiks on eelarvestrateegias ette nähtud vahendid investeeringute projektide omaosaluse katteks summas 150 000 eurot aastas. Vahendeid saab kasutada erinevate toetusmeetmete projektivoorudes rahastuse taotlemiseks, kui valla omaosaluse % on madalam kui 50 % (sealhulgas).

Tabel 7 Investeeringuobjektid aastatel 2024-2027

Kahe suurema investeeringuobjekti (Iisaku Põhikooli uue hoone ehitus – eeldatava maksumusega 5 miljonit eurot) ning (Peipsi põhjaranniku vesi ja kanalisatsioon – eeldatava maksumusega 2,1 miljonit eurot) elluviimiseks ning toetuste taotlemiseks tuleb eelnevalt vallavolikogul teha otsused.

Iisaku Põhikooli uue hoone ehitus sõltub läbirääkimiste tulemustest Haridus-ja Teaduministeriumiga ning rahastamisotsusest (4 miljonit eurot toetus ning valla osalus 1 miljon eurot) ja esmajärjekorras vallavolikogu otsusest nimetatud investeeringu teostamiseks.

Peipsi põhjaranniku vesi ja kanalisatsioon (1,5 miljonit eurot loodetav toetus ning valla osalus 600 000 eurot) teostamise tingimuseks on selle piirkonna üle andmine AS Emajõe Veevärgile, kellel on võimalik taotleda investeeringuks toetust ning valla omaosaluseks on vajalik summa 600 000 eurot)

Investeeringuobjektide reservnimekiri - millele plaanitakse taotleda toetust.

1. Alajõe jõe promenaadi detailplaneering, projekteerimine ja ehitus
2. Kaasaegse teenusekeskuse rajamine Iisakusse

Nimetatud investeeringuobjektid on kirjeldatud ka Ida-Viru maakonna arengustrateegias 2023 – 2035 kui Ida-Viru maakonna maakondliku mõjuga tegevused.

Investeeringuobjekti nimetus	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
04 Teede pindamised ja asfalteerimised üle valla	280 000	280 000	280 000	280 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	280 000	280 000	280 000	280 000
04 Alajõe jalgte ehitus	250 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	250 000			
04 Kurtna jalgte ehitus	60 000	0	0	0
sh toetuse arvelt (Illuka Arengufond)	30 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	30 000			
04 Kuremäe keskväljak	200 000	0	0	0
sh toetuse arvelt (Illuka Arengufond)	100 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)2023 üle tulev	100 000			
04 Kauksi ja Kuremäe müügi-paviljonid	60 000	0	0	0
sh toetuse arvelt (Peipsiveer programm)	32 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	28 000			
04 Rannapungerja jõekalda projekteerimine ja kaldakindlustus	100 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)2023 üle tulev	100 000			
04 Mäetaguse mõisaahoone fassaadi renoveerimine	20 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	20 000			
04 Omaosalus projektides - reserv	150 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus) 2023 üle tulev	150 000			
05 Peipsi põhjaramniku vesi ja kanalisatsioon	200 000	400 000	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt(Põhivara sihtfinantseerimine AS emajõe Veevärk)	200 000	400 000		
08 Kuremäe teenusekeskus	200 000	0	0	0
sh toetuse arvelt (Illuka Arengufond)	100 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	100 000			
08 Kiikla Rahvamaja energiatõhususe täiendamine	100 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	100 000			
08 Pagari Seltsimaja tuletõkkeuksed ja aknad	40 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	40 000			
08 Vasknarva Linnuse varemete konserveerimine	33 510	0	0	0
sh toetuse arvelt (Muinsuskaitseamet)	26 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	7 510			
09 Iisaku Gümnaasiumi staadioni renoveerimine	400 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	400 000			
09 Illuka koolihoonete katused	150 000	0	0	0
sh toetuse arvelt (Illuka Arengufond)	75 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	75 000			
09 Iisaku Lasteaia mänguväljaku piirdeaed ja mängualad	50 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus) 2023 üle tulev	50 000			
01 Üldvalitsemine (serverilahenduse välja vahetamine)	60 000	0	0	0
sh toetuse arvelt				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	60 000			
09 Iisaku Põhikooli hoone ehitus	0	2 500 000	2 500 000	0
sh toetuse arvelt		2 000 000	2 000 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		500 000	500 000	
10 Teenusmaja (sotsiaalsed elamis pinnad)	50 000	750 000	0	0
sh toetuse arvelt		500 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	50 000	250 000		
KOKKU TOETUSTEARVELT	58 000	2 500 000	2 000 000	0
KOKKU VALLA OMAOSALUS	1 840 510	1 030 000	780 000	280 000
OMAOSALUS -ILLUKA ARENGUFOND (Nõuete muutus)	305 000			
Põhivara sihtfinantseerimine (AS Emajõe Veevärk)	200 000	400 000		
KOKKU INVESTEERINGUD	2 403 510	3 930 000	2 780 000	280 000

2.4. Finantseerimistegevus

Tabel 8 Alutaguse valla finantseerimistegevus aastatel 2024-2027

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Finantseerimistegevus	-165 798	-145 441	-92 892	0	0	0
Kohustiste võtmine (+)	0	0				
Kohustiste tasumine (-)	-165 798	-145 441	-92 892	0	0	0

Eelarvestrateegia perioodil laenude võtmist kavandatud ei ole sest valla eelarvetuludest ligikaudu 29 % moodustab põlevkivi kaevandamisest tulenev ressursitasu. Kuna ressursitasu laekumine eelarvestrateegia perioodil väheneb seoses põlevkivi kaevemahtude vähenemisega ei ole Alutaguse vald võimeline laenumakseid tasuma.

2.5. Likviidsete varade eelarveosa

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-31 069	-2 292 914	-1 889 792	-1 241 300	-592 890	-103 800
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	6 644 258	4 351 344	2 461 552	1 220 252	627 362	523 562

Likviidsete vahendite eeldatav suunamata jääk 2023 aasta lõpuks on 4,3 miljonit , mille arvelt on võimalik eelarvestrateegia perioodil kavandatud investeeringud ellu viia. Jääki on kogutud eelnevate aastate ressursitasude laekumise arvelt.

Alutaguse valla kui kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvestrateegia koondtabel vt. Lisa 1.

2.6. Sõltuvate üksuste finantstegevuse ülevaade ja prognoos.

KOFS nõuab kogu arvestusüksuse prognoositavate näitajate kajastamist eelarvestrateegias. Arvestusüksuse koosseisu kuuluvad kohalik omavalitsus (KOV) ise ja temast sõltuvad üksused. Sõltuvaks üksuseks loetakse raamatupidamise seaduse mõistes üksust, mis on kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all; saab kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalikõiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksuselt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest. Arvestusüksuse koosseisu kuuluv sõltuv üksus määratakse raamatupidamise andmete alusel igal aastal aastalõpu seisuga.

Alutaguse valla sõltuvad üksused on järgmised asutused:

- Alutaguse Haldus OÜ
- SA Iisaku Kihelkonna Muuseum
- SA Pannjärve Tervisespordikeskus
- SA Alutagusemaa

Tabel 9 Sõltuvad üksused kokku

Alutaguse valla sõltuvad üksused KOKKU - konsolideeritud	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	2 533 255	2 810 941	2 757 882	3 170 688	2 856 640	3 052 642
sh saadud tulud kohalikul omavalitsuselt	1 012 362	1 138 590	1 161 376	1 174 305	1 184 319	1 194 358
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	2 378 431	2 445 544	2 474 956	2 550 833	2 625 176	2 689 512
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	6 315	8 629	9 104	9 284	9 508	9 571
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	154 824	365 397	282 926	619 855	231 464	363 130
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-110 790	-259 385	-20 084	-418 148	-12 355	-206 640
Eelarve tulem	44 034	106 012	262 842	201 707	219 109	156 490
Finantseerimistegevus (-/+)	-49 504	-164 989	-44 176	-44 287	-41 100	-38 768
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	87 733	-58 977	218 666	157 420	178 009	117 722
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	93 203	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	535 522	476 545	695 211	852 631	1 030 640	1 148 362
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	421 742	256 753	212 577	168 290	127 190	88 422

2.7 Arvestusüksus

Finantsdistsipliini meetmed kehtivad kogu kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele, kuhu kuuluvad lisaks kohaliku omavalitsuse üksusele ka konsolideerimisgruppi kuuluvad sõltuvad üksused.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpuga peab olema null või positiivne. Põhitegevuse tulude ja kulude tasakaalu nõudest kinnipidamise nõue on täidetud. Põhitegevuse tulem on positiivne ning on saavutatav vaid kulude kokkuhoiuga.

Tabel 8 Alutaguse valla arvestusüksus

Alutaguse valla arvestusüksus	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	14 595 200	15 282 496	14 702 112	15 277 299	14 907 013	15 080 413
Põhitegevuse kulud kokku	12 229 830	14 680 844	14 123 476	14 418 744	14 438 439	14 491 083
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	17 965	11 504	7 527	3 693	805
Põhitegevustulem	2 365 371	601 652	578 636	858 555	468 574	589 330
Investeeringustegevus kokku	-2 484 115	-2 810 133	-2 417 694	-1 898 148	-842 355	-536 640
Eelarve tulem	-118 744	-2 208 481	-1 839 058	-1 039 593	-373 781	52 690
Finantseerimistegevus	-215 302	-310 430	-137 068	-44 287	-41 100	-38 768
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	56 664	-2 351 891	-1 671 126	-1 083 880	-414 881	13 922
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	390 710	167 020	305 000	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	7 179 780	4 827 889	3 156 763	2 072 883	1 658 002	1 671 924
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	660 075	349 645	212 577	168 290	127 190	88 422
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	14 595 200	12 225 997	11 761 690	11 457 974	10 434 909	9 802 268
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	14 595 200	12 225 997	11 761 690	11 457 974	10 434 909	9 802 268

KOKKUVÕTE

Alutaguse vald peab strategiaperioodil kinni omavalitsustele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest – kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Samas on Alutaguse vald väga sõltuv põlevkivikaevanduste kaevemahtudest. Järsk ressursitasude vähenemine mõjutab oluliselt valla eelarve tulude laekumist ning seeläbi valla finantsvõimekust. 2027 aastal lõpetab valla territooriumil kaevandamise VKG Kaevandused OÜ ning seetõttu langeb valla tulubaas 2028 aastal veel ligikaudu miljoni euro võrra.

LISA 1 ALUTAGUSE VALLA EELARVESTRAATEEGIA KOONDTABEL 2024-2027

Järgnevalt on välja toodud eelarvestraategia andmed Rahandusministeeriumile esitatavas formaadis.

ALUTAGUSE VALLAVALITSUS	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	2027 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 080 622	13 618 774	13 114 710	13 290 200	13 244 200	13 231 700
Maksutulud	4 698 479	5 144 000	5 589 100	5 840 200	6 104 200	6 381 700
sh tulumaks	4 176 753	4 621 000	5 129 100	5 334 200	5 547 600	5 769 500
sh maamaks	479 606	482 000	460 000	506 000	556 600	612 200
sh muud maksutulud	42 120	41 000	0	0	0	0
Tulud kaupade ja teenuste müügist	477 684	408 639	450 000	430 000	430 000	430 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 133 375	3 397 335	2 895 000	2 930 000	2 900 000	2 900 000
sh tasandusfond	557 508	479 600	445 000	430 000	400 000	400 000
sh toetusfond	2 221 970	2 638 492	2 250 000	2 300 000	2 300 000	2 300 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	353 897	279 243	200 000	200 000	200 000	200 000
Muud tegevustulud	4 771 084	4 668 800	4 180 610	4 090 000	3 810 000	3 520 000
Põhitegevuse kulud kokku	10 870 076	13 382 519	12 819 000	13 051 500	13 007 090	13 005 500
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 049 153	1 332 514	1 390 000	1 300 000	1 200 000	1 100 000
Muud tegevuskulud	9 820 923	12 050 005	11 429 000	11 751 500	11 807 090	11 905 500
sh personalikulud	5 552 528	6 997 000	6 997 000	7 279 500	7 425 090	7 573 500
sh majandamiskulud	4 266 983	5 051 505	4 400 000	4 440 000	4 350 000	4 300 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud		17 965	11 504	7 527	3 693	805
sh muud kulud	1 413	1 500	32 000	32 000	32 000	32 000
Põhitegevuse tulem	2 210 547	236 255	295 710	238 700	237 110	226 200
Investeeringitegevus kokku	-2 373 325	-2 550 748	-2 397 610	-1 480 000	-830 000	-330 000
Põhivara müük (+)	102 066	70 800				
Põhivara soetus (-)	-2 592 298	-2 990 100	-2 203 510	-3 530 000	-2 780 000	-280 000
sh projektide omaosalus	-2 287 548	-2 478 766	-2 145 510	-1 030 000	-780 000	-280 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	304 750	501 682	108 000	2 550 000	2 050 000	50 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-185 453	-162 750	-300 000	-500 000	-100 000	-100 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	731	32 000				
Finantskulud (-)	-3 122	-2 380	-2 100			
Eelarve tulem	-162 778	-2 314 493	-2 101 900	-1 241 300	-592 890	-103 800
Finantseerimistegevus	-165 798	-145 441	-92 892	0	0	0
Kohustiste võtmine (+)	0	0				
Kohustiste tasumine (-)	-165 798	-145 441	-92 892	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-31 069	-2 292 914	-1 889 792	-1 241 300	-592 890	-103 800
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	297 507	167 020	305 000	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)			305 000			
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)			0			
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpu seisuga	6 644 258	4 351 344	2 461 552	1 220 252	627 362	523 562
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	238 333	92 892	0	0	0	0
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksud (kontogrupp 2038)						
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäär	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	13 080 622	10 895 019	10 491 768	9 967 650	9 270 940	8 600 605
ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	13 080 622	10 895 019	10 491 768	9 967 650	9 270 940	8 600 605